

Ionesco'nun resimleri

Absürt tiyatronun en önemli temsilcilerinden olan Eugène Ionesco'yu, 'Gergedanlar' başta olmak üzere hep oyunları ile tanıdık. Oysa onun tutkularından biri de resimdi. 'Beyaz ve Siyah' yazarın kendi çizimlerini tanıttığı, yer yer hayatından kesitlere yer verdiği deneme türünde bir [kitap](#).

METİN YETKİN
metinyetkin00@gmail.com

Eugène Ionesco, 1909 yılında Romanya'da dünyaya geldi. Babası Romen, annesi Yahudi asıllı bir Fransızdı. Yazarın çocukluğu Fransa'da geçti. 1928-1933 yılları arasında Bükreş Üniversitesi'nde Fransız Edebiyatı okudu. İkinci Dünya Savaşı patlak verince Fransa'ya döndü. Nihilizm, absürdizm gibi akımlardan etkilense de onun [sanatının](#) şekillenmesinde asıl rolü dadaizm ve sürrealizm oynadı. Artaud, Breton, Tzara, Dostoyevski, Kafka, Beckett gibi [sanatçılardan](#) etkilendi. Böylece absürt tiyatroya yöneldi. **Absürt tiyatro, tiyatronun bilinen tüm kalıplarına karşı çıkararak geleneksel tiyatronun kurallarını yerle bir eden tiyatro türüdür. Dekor, perde düzenini, klasik yapıyı (serim, düğüm, çözüm) reddeder. Sese ve harekete dayalıdır. Absürt tiyatronun amacı bir mesaj vermek değil izleyene hayatı sorgulamaktır.** Bu bağlamda Ionesco'nun 'Gergedanlar' eseri çok meşhurdur. Aynı zamanda bu oyun için "Ionesco'nun en politik oyunudur" denir. Ionesco'nun Erwin Piscator, Bertolt Brecht gibi politik tiyatro yazarlarının aksine insana yöneldiği ve politik mesaj kaygısından uzak durarak, insana özgü halleri anlattığı da iddia edilir. Her halükârda Ionesco'nun oyunları çift okumaya açık, zengin metinler olarak karşımıza çıkar.

Öte yandan onun bir diğer tutkusu da resimdir, Ionesco hayatı boyunca resimle uğraşmıştır. Hatta 1986 yılında 'Yaratmanın Yolları' eserindeki bir deneme için özel renkli çizimler yapmıştır. **Bazı eserleriyse Cenova'da sergilenmiş ve övgü toplamıştır. [Sanatçının](#) 1994 yılında vefat ettiğini göz önünde bulundurursak, son yıllarında resme ağırlık verdiğini söyleyebiliriz.** 'Beyaz ve Siyah' adlı kitabında [sanatçının](#) pek çok çizimi kendi yorumlarıyla birlikte yer almakta. Kitabın isminden anlaşıldığı üzere, [sanatçı](#) için bu iki renk özel bir

anlam ifade ediyor. **"Beyazla siyah karşı karşıya geldiğinde beyaz ne kadar direnirse dirensin, bir köşedeki ufak bir siyah, tüm gücüyle direnen beyaza daima baskın gelir, ondan daha güçlüdür, daha şiddetlidir. Siyahın hoyratlığı korkunçtur"** diye yazmış. **Başka bir yerde** ise şöyle diyor: "Sonuçta yapacak bir şey yok, yine siyaha ve beyaza dönüyoruz her defasında, kötüye, zalime, ne kadar gülünç olsalar da." Nitekim, [kitaptaki](#) bütün resimler siyah-beyaz. [Sanatçının](#) resim üslubunda dikkat çeken iki nokta var, ilki resimleri kendisinin değil elinin çizdiğini söylemesi: "Burada da ne yapmam gerektiğini çok iyi bilmiyordum, elim bana yön verdi, benim yolumu çizdi, ritim eldedir." Burada, sürrealizm etkisi ortada. Bilinçdışı ortaya çıkarmaya gayret eden sürrealistleri anmamak elde değil. İkincisi ise Ionesco'nun her zaman kendi resimlerine yabancılaşması ve resimlerini onları yaratan olarak değil, onları seyreden olarak yorumlaması: "Çanaklardan çıkan insan başları ya da at başları. Çocuklar için oyuncaklar, resimsel anlamda sanki uçuyor gibiler, neşeli bir şey mi bu?" **Başka bir yerde** ise "Aşağıda, solda, yorumlayamadığım bir çizim: Bir uluağaç ormanı mı? Bir şato mu?" diye soruyor. **Son olarak, [sanatçının](#) hayatından kesitler anlattığı noktalarda; ölüm, Tanrı, hayat gibi kavramlar yoğun bir biçimde sorgulanmakta ve [sanatçının](#) sık sık tekrar ettiği 'çocuk, atlıkarınca' gibi temalar ise psikanalitik bir okumaya elverişli gözükmekte.** ■

BEYAZ VE SİYAH

Eugène Ionesco
Yapı Kredi Yayınları
Çeviren: Ayberk Erkey
70 sayfa, 10 TL.